

Hodnocení disertační práce

Univerzita Karlova v Praze Katolická teologická fakulta

Název: Oprávnění a hranice státní suverenity v imigrační politice – přistěhovalecká politika z pohledu křesťanské sociální etiky.

Katedra: Teologické etiky a spirituální teologie KTF UK

Vedoucí práce: prof. Dr. Albert-Peter Rethmann

Autor: Mgr. Petr Štica

Oponent: doc. Jindřich Šrajer, Dr. theol.

Autor pojednává disertační práci na téma „*Oprávnění a hranice státní suverenity v imigrační politice – přistěhovalecká politika z pohledu křesťanské sociální etiky*“ na 368 stranách formátu A4, včetně seznamu literatury a abstraktu. Svým rozsahem budí práce obdiv, ale i hrůzu pro oponenta (kdo to má číst?!). Struktura práce je přehledná, i když neobvyklá číslováním úvodu, závěru, seznamu literatury, které jsou tak stavěny na roveň jednotlivým kapitolám. Seznam literatury je rozsáhlý. Vypovídá o poctivém autorově bádání a širokém rozhledu. Na druhou stranu řazení seznamu literatury je netypické (např. i tím, že je uváděno v osnově??) a tím nepřehledné. Úvod je velmi kvalitním uvedením do struktury a metodologie probírané tematiky. Rušivé je pouze nesprávné používání slovních spojení, snad pod vlivem němčiny, - teologickoetické, sociálněfilozofické, biblickoteologické – správně má být oddělováno pomlkou: teologicko-etické, sociálně-filosofické atd..

Druhá část nabízí historický přehled národního státu v novodobých evropských dějinách a zrod imigrační politiky. Tuto část nelze hodnotit jinak než jako skvělou. V zásadě se jí nedá po obsahové stránce, ani po stránce formální nic vytknout. Tato část je přehledná, čtivá, má svoji jasnou vnitřní strukturu a linii, dynamiku zpracování. Obohacující je poznámkový aparát, který svědčí o fundaci autora a jeho odborném rozhledu. S podobným zpracováním dané problematiky jsem se ještě nesetkal.

Třetí část nabízí historizující nástin vybraných evropských imigračních politik. Tato část plynule navazuje na předchozí část, se kterou si nikterak nezadá svojí kvalitou. Opět máme k dispozici věcně i obsahově přehledný a strukturovaný text s vnitřní dynamikou. Autor systematizované objasňuje probíranou tematiku.

Čtvrtá část reflektuje biblické podněty pro přijímání cizinců. Svým rozsahem je druhou nejdelší částí, což koresponduje se zadáním práce. Čtenář se sice neubrání dojmu určité nesourodosti vzhledem k předchozím částem, která je dána, jak sám autor přiznává tím, že většina této části byla zpracována v rámci licenční práce. Platí to hlavně o části 4.1. Přesto, že je zpracována kvalitně, měla být, vzhledem k zaměření práce, rozhodně kratší a stručnější. Jinak nelze tuto část práce označit jinak než opět jako excelentní. Autorovi se nedá v zásadě nic vytknout, pouze chválit. Postupuje korektně co se týká exegeze, hermeneutiky, výkladu biblických textů. Vše uvádí a konfrontuje s relevantními skutečnostmi. Čtenáři se dostává řady informací, které jsou přehledně a srozumitelně utříděné. Cenný je zvláště odkazový aparát.

Pátá část se věnuje státní suverenitě a přijetí cizinců v novodobé sociální filozofii. Tato část logicky zapadá do struktury práce. Plynule navazuje na dříve pojednaná témata. Svoji kvalitou

nijak nevybočuje z nastaveného trendu. Autor postupuje systémově a cíleně, přehledně a srozumitelně. Nejdříve představuje pozice dvou významných autorů (Kant, Arendtová), následně pak panorama současných politicko-filozofických přístupů a východisek v otázce celosvětového uspořádání a přístupu k přijímání cizinců a imigrační politice. Jediné co lze autorovi vytknout je, že při analýze vybraných pozic někdy používá sekundární hodnocení jiných autorů, nepracuje primárně s analyzovaným textem viz např. s. 176/7 pzn. 619 nebo s. 195 pzn. 696.

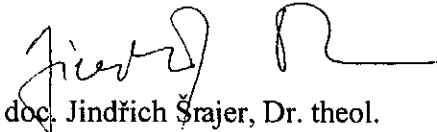
Šestá, rozsahem nejdelší část se věnuje státní suverenitě a imigrační politice ve světle křesťanské sociální etiky. Je-li tato část rozsahem nejdelší, pak je k tomu třeba dodat, bohužel. Ubírá ji to na kvalitě. Autor postavil strukturu části 6.1 na reflexi základních(sociálních) principů sociálního učení církve. Samotné zpracování, zvláště však některých pasáží, je příliš obsáhlé, rozvláčné, se spoustou dílčích informací se sklonem k výčtu a popisu, k opakování stejných myšlenek, které už byly nejednou v práci vysloveny. Jedná se např. o části 6.1.1.1, 6.1.1.2., 6.1.2.2, 6.1.3, ale i další. Práce tím ztrácí čtivost a dynamiku charakteristické pro předchozí části. Z uváděných důvodů by bylo vhodné přemýšlet o její nové, lepší struktuře. Obdobné se dá říct i o částech 6.2 a 6.3. Celá šestá část (kapitola) by si žádala nově promyslet a uspořádat. V současné podobě působí, vzhledem k předcházejícím částem i k celkovému zaměření práce, poněkud rušivě a nesourodě.

Sedmá část nabízí podněty pro soudobou imigrační politiku. Autor zde nabízí v obecné rovině konkrétní podněty pro utváření imigračních politik ve světle teologicko-etické reflexe. Tato část, stejně jako část osmá, mají spíše, a to i svým rozsahem, charakter dovětku než ambici být rovnocennými částmi vůči předcházejícím kapitolám. Toto rozdělení a jejich postavení se nezdá být nejšťastnější. Souvisí to i s kritikou předchozí části. Podle mého názoru měl autor velmi ambiciózně našlápnuto ke skvělé disertační práci, jen se mu to nepodařilo dotáhnout do konce. Poslední tři části měly být dle mého soudu přetransformovány do jedné, závěrečné části s mnohem lepší systematizací sledované problematiky. Tato část by měla být srozumitelnou odpovědí na práci vytyčený cíl.

Celkový dojem z předložené práce je v důsledku tří závěrečných částí ambivalentní. Z prvních pěti kapitol jsem byl nadšen. Poslední tři kapitoly mé nadšení zrevidovali. Přesto má práce nespornou kvalitu. Svědčí o autorově odborné zdatnosti. Oceňuji autorovu jazykovou vybavenost, široký záběr studované literatury, dobrou stylistickou úroveň práce i odkazového aparátu. Velmi bych se přimlouval za to, aby po přepracování posledních tří částí byla práce veřejně publikována. Určitě si to zaslouží. Bude významným přínosem pro širokou odbornou veřejnost, nejenom českou.

Práci velmi rád doporučuji k obhajobě a po jejím úspěšném absolvování doporučuji udělit titul doktor teologie (Th.D).

28.8.2009
České Budějovice


doc. Jindřich Šraj, Dr. theol.